

**ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
กับการบริหารตามหลักอิสลาม
ของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี
The Relationship between Two Ways of School Administration :
The Principle of Sufficiency Economy and Islam**

พิชัย ระวังหิน

สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานตามหลักอิสลามโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี 2) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวม และ 3) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักอิสลามของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีในภาพรวม ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 765 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี จำนวน 288 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย พบว่า

- 1) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานตามหลักอิสลามโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมมีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- 2) ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
- 3) ระดับการบริหารงานตามหลักอิสลามโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : หลักเศรษฐกิจพอเพียง/ หลักอิสลาม/ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Abstract

The objectives of this research were to study the relationship between the principle of sufficiency economy and Islam. The sample consisted of 228 school administrators from Bangkok and Nonthaburi Province. Research instrument included a questionnaire. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation and correlation analysis.

The research results indicated that the relationship between the principle of sufficiency economy and Islam employed in school administration was at high level.

Keywords : school administration, principle of sufficiency economy, Islam

บทนำ

การพัฒนาประเทศที่ผ่านมาได้มีการจัดทำแผนพัฒนาประเทศหรือแผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504-2509) อย่างต่อเนื่องจนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) และปัจจุบันเป็นช่วงของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ในการพัฒนาในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) ประเทศไทยจะต้องเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญทั้งภายนอกและภายในประเทศที่ปรับเปลี่ยนเร็วและซับซ้อนมากยิ่งขึ้นซึ่งจะเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ จึงจำเป็นต้องนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นมาใช้ในการเตรียมความพร้อมให้แก่คนในสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2554)

แนวทางการสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคมและประเทศชาติประการหนึ่งคือ การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการ โดยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายนอกและภายใน ซึ่งเป็นความสามารถของชุมชน รัฐ ประเทศ หรือภูมิภาคหนึ่ง ๆ ในการผลิตสินค้าและบริการทุกอย่างเพื่อเลี้ยงสังคมนั้นได้โดยไม่พึ่งพาปัจจัยต่าง ๆ ที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ (สุนัย เศรษฐบุญสร้าง, 2549 หน้า 9-15)

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ คือ 1) มีความพอประมาณ การจะทำสิ่งใดก็ตามจะต้องอยู่บนพื้นฐานของความพอดีไม่น้อยเกินไป ไม่มากเกินไป หรือไม่สุดโต่งไปข้างใดข้างหนึ่ง และต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น 2) มีเหตุผล การตัดสินใจทำสิ่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะดำเนินชีวิตประจำวัน ประกอบธุรกิจการทำงานจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล คำนึง

ถึงเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องและผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ 3) มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เมื่อเราจะต้องตัดสินใจทำสิ่งใดก็ตาม จะต้องคิดให้รอบคอบเตรียมตัวให้พร้อมกับสิ่งที่จะเผชิญกับผลกระทบที่เกิดขึ้น และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น เงื่อนไขสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 1) ความรู้ในการดำเนินชีวิตหรือจะทำกิจการใด ๆ กล่าวคือ มีความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ มีความรอบคอบ และระมัดระวังในการนำความรู้ วิทยาการ เทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการปฏิบัติ 2) มีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักและเล็งเห็นถึงความสำคัญจึงได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาสู่สถานศึกษาเพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนา ดังนั้นการพัฒนาแนวคิดและจิตสำนึกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุล มั่นคง และยั่งยืน การพัฒนาแนวคิดและจิตสำนึกเพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลมั่นคงและยั่งยืนท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงรอบด้านจึงเป็นบทบาทที่สำคัญของระบบการศึกษา (ปริยานุช พิบูลสรารุณ, 2550 ข, หน้า 11-13)

การจัดการการศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพัฒนาคนไทยให้ปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์และสร้างจิตสำนึกที่มั่นคงเข้มแข็งในหลักการดำเนินชีวิตที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวเองโดยใช้ความรู้คู่คุณธรรมเพื่อนำไปสู่การมีชีวิตและสังคมในทุกระดับที่สมดุล พร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างกว้างขวางและรวดเร็วทั้งด้านวัตถุสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี เมื่อพิจารณาจำกัดความโดยรวมของคำว่า “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงมีนัยบ่งชี้ที่อยู่ในกรอบเช่นเดียวกับหลักการของศาสนาอิสลามซึ่งยึดทางสายกลางเป็นหลักดังมีหลักคำสอนจากท่านศาสดาได้กล่าวไว้ว่า

خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا

ความว่า “ที่ดีที่สุดของกิจการทั้งหลายคือ ตรงกลางของมัน” (รายงานโดยอิบนุอุสสัมอานีย-ฎออีฟ) ซึ่งองค์ประกอบตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำรงตนในทางสายกลางที่สอดคล้องตามหลักการอิสลามตามหลักฐานคืออัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) อัลอิญญูติฮัต (การวิเคราะห์) อัลอิสเตียะอาดาด (การเตรียมพร้อม) อัลดิรอฮาด (การศึกษา) และอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม)

จากหลักการดังกล่าวผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักธรรมคำสอนของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับหลักอิสลามและเห็นว่าน่าจะนำหลักทั้ง 2 มาใช้ประยุกต์คู่กับการบริหารงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีได้ ซึ่งจะได้ถึงการขับเคลื่อนของหลักทั้ง 2 นี้เพื่อเป็นการส่งเสริมพลังในการบริหารงานภายในของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครที่เน้นการพึ่งตนเองและการอยู่ได้อย่างมั่นคงและมีศักดิ์ศรีแห่งคุณธรรม จริยธรรมแห่งอิสลามที่ดีที่พร้อมจะมอบให้แก่เยาวชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานตามหลักอิสลามของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีในภาพรวม
3. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักอิสลามของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีในภาพรวม

ขอบเขตการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลในการศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี จำนวน 288 คน จาก 36 โรงเรียน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่ายจากผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามทั้งสิ้น 51 โรงเรียน

1. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่
 - 1.1 ตัวแปรด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกัน เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม
 - 1.2 ตัวแปรด้านการบริหารตามหลักอิสลาม ได้แก่ อัลกอนาอะฮ์ (القناعة) (ความพอเพียง) อัลอิจญ์ติฮาด (الاجتهاد) (การวิเคราะห) อัลอิสเตียอะฮ์ดาต (الاستعداد) (การเตรียมพร้อม) อัลดีรอฮาต (الدراسات) (การศึกษา) อัลเอียะห์ซาน (الاحسان) (คุณธรรม)

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคิร์ท (Likert's Scale) โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับการวิจัยครั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดนิยามศัพท์ วัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด และกำหนดทฤษฎีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานตามหลักอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี
2. ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานศึกษาอื่น จำนวน 30 คน
4. ตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่น .92
5. นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี จำนวน 36 โรงเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและวิเคราะห์การบริหารตามหลักอิสลาม โดยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S)
2. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามของผู้บริหารในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี โดยการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ผลการวิจัย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี มีผลการศึกษา ดังนี้

- 1) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารงานตามหลักอิสลามในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามบริหารสถานศึกษาในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี พบว่า ภาพรวมมีค่าความสัมพันธ์ ($r=.842$) มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมากในทิศทางเดียวกัน

- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความพอประมาณกับอัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.433$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความมีเหตุผลกับอัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.521$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 4) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีภูมิคุ้มกันกับอัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.525$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 5) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขความรู้กับอัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.558$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 6) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขคุณธรรมกับอัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.544$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 7) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความพอประมาณกับอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห์) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.453$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกันเช่นกัน
- 8) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความมีเหตุผลกับอัลอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห์) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.476$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 9) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีภูมิคุ้มกันกับอัลอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห์) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.494$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 10) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขความรู้กับอัลอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห์) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.463$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 11) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขคุณธรรมกับอัลอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห์) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.529$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน
- 12) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความพอประมาณกับอัลอิสติยะฮาด (การเตรียมพร้อม) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.642$) มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างสูงในทิศทางเดียวกัน
- 13) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความมีเหตุผลกับอัลอิสติยะฮาด (การเตรียมพร้อม) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.754$) มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างสูงในทิศทางเดียวกัน
- 14) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีภูมิคุ้มกันกับอัลอิสติยะฮาด (การเตรียมพร้อม) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=1.000$) มีความสัมพันธ์กันระดับสูงมากในทิศทางเดียวกัน
- 15) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขความรู้กับอัลอิสติยะฮาด (การเตรียมพร้อม) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.654$) มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างสูงในทิศทางเดียวกัน
- 16) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขคุณธรรมกับอัลอิสติยะฮาด (การเตรียมพร้อม) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.664$) มีความสัมพันธ์กันระดับค่อนข้างสูงในทิศทางเดียวกัน
- 17) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความพอประมาณกับอัดดีรอะฮ (การศึกษา) มีค่าความสัมพันธ์ ($r=.456$) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

18) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความมีเหตุผลกับอัตตวิสัย (การศึกษา) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.509) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

19) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีภูมิคุ้มกันกับอัตตวิสัย (การศึกษา) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.584) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

20) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขความรู้กับอัตตวิสัย (การศึกษา) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.575) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

21) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขคุณธรรมกับอัตตวิสัย (การศึกษา) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.546) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

22) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความพอประมาณกับอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม-จริยธรรม) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.417) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในทิศทางเดียวกัน

23) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านความมีเหตุผลกับอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม-จริยธรรม) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.481) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

24) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านการมีภูมิคุ้มกันกับอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม-จริยธรรม) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.513) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางในทิศทางเดียวกัน

25) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขความรู้กับอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม-จริยธรรม) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.421) มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลางค่อนข้างต่ำในทิศทางเดียวกัน

26) ความสัมพันธ์ระหว่างด้านเงื่อนไขคุณธรรมกับอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม) มีค่าความสัมพันธ์ (r=.607) มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูงในทิศทางเดียวกัน

2. ระดับการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีในภาพรวม

ตารางที่ 1 การบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

อันดับ	การบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S	ระดับ
1	ด้านความมีเหตุผล	4.29	.47	มาก
2	ด้านความพอประมาณ	4.24	.49	มาก
3	ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	4.08	.43	มาก
4	ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดี	3.47	.48	มาก
5	ด้านเงื่อนไขความรู้	3.42	.47	มาก
	หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยภาพรวม	3.90	.40	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้คือ ด้านความมีเหตุผลมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.29 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.47 ด้านความพอประมาณมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.24 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.49 ด้านเงื่อนไขคุณธรรมมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.08 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.43 ด้านการมีภูมิคุ้มกันที่ดีมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.47 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.48 และด้านเงื่อนไขความรู้มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.42 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.47

3. ระดับการบริหารงานตามหลักศาสนาอิสลามของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีในภาพรวม ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 การบริหารงานตามหลักศาสนาอิสลาม

อันดับ	การบริหารงานตามหลักศาสนาอิสลาม	ระดับปฏิบัติ		
		$\bar{X}$	S	ระดับ
1	อัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม-จริยธรรม)	4.42	.39	มาก
2	อัลอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห)	4.34	.43	มาก
3	อัดดิรอชาต (การศึกษา)	4.31	.41	มาก
4	อิสเตียะฮาด (การเตรียมพร้อม)	4.24	.48	มาก
5	อัลกออะฮ์ (ความพอเพียง)	3.49	.38	มาก
	การบริหารงานตามหลักศาสนาอิสลามโดยภาพรวม	4.16	.33	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักศาสนาอิสลามของผู้บริหารของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมากเรียง

ลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้คือ ด้านอัลเอียะห์ซาน (คุณธรรม-จริยธรรม) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.42 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.39 ด้านอัลอิจญ์ติฮาด (การวิเคราะห์) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.34 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.43 ด้านอัดดีรอชาต (การศึกษา) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.31 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.41 ด้านอิสเตียอะดาต (การเตรียมพร้อม) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.24 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.48 และ ด้านอัลกอนาอะฮ์ (ความพอเพียง) มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 3.49 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S) เท่ากับ 0.38 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามของการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี พบว่า การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมากกับการบริหารตามหลักอิสลามของการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมซึ่งตอบรับกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามของการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก” สอดคล้องกับงานวิจัยที่กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับความเชื่อทางศาสนาต่างๆ อาทิ จากผลการวิจัยของ มนุญ มุกข์ประดิษฐ์ (2547) เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับหลักธรรมในพุทธศาสนาได้พบสิ่งที่น่าสนใจคือ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พระราชทานไว้เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตของพสกนิกรชาวไทย พบว่า มีรากฐานมาจาก พุทธธรรมในศาสนาพุทธ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลักการเดินทางสายกลางในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ หลักมัชฌิมาปฏิปทาในศาสนาพุทธนั่นเอง และนอกจากสอดคล้องแล้วยังมีพื้นฐานมาจากองค์ธรรมในพุทธศาสนาเกือบทุกประการ อาทิเช่น เรื่องความสันโดษ ความพอเพียงสมถะ ความไม่โลภ ไม่เบียดเบียน ความมีเมตตาเกื้อกูลที่มีชีวิต พึ่งมีชีวิตต่อชุมชนต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการมีสัมมาอาชีวะ และเจริญ อภิไชย (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เกิดจากการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้การส่งเสริมโครงการและกิจกรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาซึ่งดังกล่าวอยู่ในระดับมาก ซึ่งการสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้อย่างได้ผล ส่วนหลักและแนวทางประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับกูด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของ

รูปแบบไว้ 4 ความหมายคือ รูปแบบเป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ รูปแบบเป็นตัวอย่างเพื่อการเลียนแบบ รูปแบบเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือหลักการหรือแนวคิด และรูปแบบเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันซึ่งรวมตัวกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการเข้าสู่ AEC ในปี 2558 ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนปลอดภัย

2. จากวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษาระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีในภาพรวม พบว่า ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งตอบรับสมมติฐานข้อที่ 2 ระดับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญปีพุทธศักราช 2550 ได้บัญญัติไว้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้การดำเนินการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และมาตรา 84 (2) รัฐต้องสนับสนุนให้มีการใช้หลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลควบคู่กับการประกอบกิจการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้นำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมากำหนดเป็นกลยุทธ์ “คุณธรรมนำความรู้และน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ” เพื่อให้ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา และนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักคุณธรรมและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง หลักธรรมาภิบาล ความสมานฉันท์ คุณธรรมตามหลักสูตรและคุณธรรมที่คัดสรรโดยคณะกรรมการสถานศึกษา และนักเรียน ภายในปีการศึกษา 2550 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) การสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้ตระหนักและการสร้างการมีส่วนร่วมในการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการศึกษานับเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของผู้บริหารสถานศึกษาว่าสิ่งแรกสุดคือ ความรู้ความเข้าใจของผู้บริหารและบุคลากรในความตระหนักถึงคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับเจริญ อภิไชย (2551) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า เกิดจากการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ การส่งเสริมโครงการและกิจกรรม และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษาซึ่งดังกล่าวอยู่ในระดับมากซึ่งการสร้างความรู้ความเข้าใจดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญในการนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ได้อย่างได้ผล ส่วนหลักและแนวทางประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ดังกล่าวสอดคล้องกับกูด (Good, 1973) ได้ให้ความหมายของรูปแบบไว้ 4 ความหมาย คือ รูปแบบเป็นแบบอย่างของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหรือทำซ้ำ รูปแบบเป็นตัวอย่างเพื่อ

การเลียนแบบ รูปแบบเป็นแผนภูมิหรือรูปสามมิติเป็นตัวแทนของสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลักการหรือแนวคิด และรูปแบบเป็นชุดของปัจจัยหรือตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ ซึ่งกันและกันซึ่งรวมตัวกันเป็นตัวประกอบและเป็นสัญลักษณ์ทางระบบสังคม จากเหตุการณ์ความวุ่นวายแห่งสังคมโลกที่เจริญทางวัตถุแต่ตกต่ำอย่างที่สุดทางศีลธรรมถือเป็นยุคสุดท้ายแห่งการมีอยู่จำเป็นที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเร่งสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในการเข้าสู่ AEC ในปี 2558 ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนปลอดภัย

3. ในด้านระดับการบริหารตามหลักอิสลามของการบริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรี ในภาพรวมการบริหารตามหลักอิสลามของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและจังหวัดนนทบุรีอยู่ในระดับมาก ซึ่งตอบรับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า “ระดับการบริหารตามหลักอิสลาม ของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร และจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับมาก”

ผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารควรได้นำหลักคำสอนของศาสนาอิสลามไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ผู้บริหารปฏิบัติงานอยู่ และปฏิบัติตัวให้เป็นตัวอย่างแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและชุมชน จากเหตุผลดังกล่าวนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าหลักคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษาในปัจจุบันมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะต่อให้มีทุกสิ่งพร้อมในสถานศึกษา แต่หากไร้ซึ่งความมีคุณธรรมที่มีประสิทธิภาพและบุคคลในองค์กรรู้คุณค่าก็จะส่งผลให้องค์กรเสื่อมถอยในที่สุด สำหรับหลักธรรมของศาสนาอิสลามที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ในคัมภีร์อัลกุรอานและอัลหะดีษ เช่น การประหยัด คือ ใช้จ่ายแต่พอควรแก่ฐานะ ไม่สุรุ่ยสุร่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ดังที่พระองค์อัลลอฮ์ทรงดำรัสว่า

وَكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

ความว่า “และพวกสุเจ้าจงกินและจงดื่มและพวกสุเจ้าอย่าได้สุรุ่ยสุร่ายแท้จริงพระองค์มีทรงรักบรรดาผู้ที่สุรุ่ยสุร่าย” (อัลอะออรอฟายะฮ์ที่ 31) การรู้จักตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น ตลอดจน การลดละความฟุ้งเฟ้อในการใช้ชีวิตถือเป็นคุณธรรมสำหรับบ่าวของผู้ทรงเมตตา ดังปรากฏในคัมภีร์ อัลกุรอานว่า

وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا الْمَيْسَرُ فُؤَادًا لَمْ يَغْنَوْا أَوْ كَانُوا يَنْبِذُونَ كَقَوْمٍ

ความว่า “และ (คือ) บรรดาผู้ซึ่งเมื่อพวกเขาใช้จ่ายพวกเขาก็ไม่สุรุ่ยสุร่าย และพวกเขาก็ไม่ตระหนี่ถี่เหนียว และปรากฏว่าระหว่างสิ่งดังกล่าวคือความเป็นกลาง (ระหว่างการสุรุ่ยสุร่ายและความตระหนี่)” (อัลฟุรกอนอายะฮ์ที่ 67) ในพระดำรัสนี้บ่งชี้ถึงความพอดีในการใช้จ่ายเพื่อการดำรงชีวิตโดยยึดหลักของความประหยัดไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยสุรุ่ยสุร่ายอิสลามถือว่าความฟุ่มเฟือย

และความสُر่ย์สُر่ย์เป็นลักษณะของกลุ่มคนที่สังกัดตามแนวทางของมารร้ายดังมีพระดำรัสระบุในอัลกุรอานว่า

إِنَّمَا الْمُبْرِينُ كَانُوا إِخْوَانًا الشَّيَاطِينُ كَانُوا شُرَكَاءَ الْمُكَفِّرِينَ

“แท้จริงบรรดาผู้ที่สُر่ย์สُر่ย์ฟุ่มเฟือยในการใช้จ่ายนั้น พวกเขาเป็นพี่น้องกับเหล่ามารร้าย และมารร้ายนั้นมันเผลอคุณต่อพระผู้อภิบาลของมัน” (อัลอิสรออายะฮ์ที่ 27) นักอรรถาธิบายอัลกุรอานกล่าวว่าความฟุ่มเฟือยและความสُر่ย์สُر่ย์ที่อัลกุรอานประนามก็คือการใช้จ่ายไปในสิ่งที่มีได้เป็นไปเพื่อการภักดีต่ออัลลอฮ์ (ช.บ.) ตลอดจนการใช้จ่ายไปในสิ่งที่ศาสนานูตติให้แต่เกินความจำเป็นและไร้ประโยชน์ ในขณะที่เดียวกันการประหยัดก็ต้องไม่นำไปสู่ความเห็นแก่ตัวและความตระหนี่ถี่เหนียว คือ การปฏิเสธจากการใช้จ่ายทรัพย์สินไปในสิ่งที่เป็นการกิจจำเป็น เช่น การจ่ายค่าเลี้ยงดูแก่ภรรยาและครอบครัว เป็นต้น พระองค์อัลลอฮ์ (ช.บ.) ทรงดำรัสไว้ในอัลกุรอานว่า

الَّذِينَ يَخْلُونَا نَسِيبًا يَخْلُو يَكْمُونُ مَا آتَاهُمَا اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ أَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ عَذَابًا مُهِينًا

ความว่า “และ (คือ) บรรดาผู้ซึ่งตระหนี่ถี่เหนียว และใช้ผู้คนให้มีความตระหนี่ถี่เหนียว ตลอดจนพวกเขาจะปิดบังสิ่งที่พระองค์อัลลอฮ์ทรงนำมาให้แก่พวกเขาจากความโปรดปรานของพระองค์และเราได้เตรียมการลงทัณฑ์อันอัปยศไว้แล้วแก่บรรดาผู้เผลอคุณทั้งหลาย” (อันนิสาอายะฮ์ที่ 37) (อาลี เสือสมิง ,ออนไลน์, 2556)

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องตระหนักและเข้าใจถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียนนั้น ควรให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้โดยเฉพาะหลักธรรมทางศาสนาจนเป็นพื้นฐานให้นำไปสู่การปฏิบัติ ให้บังเกิดผลในการดำเนินชีวิตและการทำงาน เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่าอย่างแท้จริง เมื่อเยาวชนมีวิถีการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องแล้วย่อมกลับมาเป็นกำลังสำคัญของชุมชนและประเทศต่อไป ดังนั้นผู้บริหารสมควรอย่างยิ่งที่จะนำหลักอิสลามไปใช้เพื่อความเจริญก้าวหน้าทั้งตนเองและองค์กรที่ตนมีหน้าที่รับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อเป็นทางเลือกให้แก่เยาวชนมุสลิมในการต้อนรับเพื่อนเยาวชนที่มีอุดมการณ์เดียวกันในการเริ่มใช้ชีวิตแห่งการรวมตัวเป็นหนึ่ง (AEC) 2558 ต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่าง การบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร และนนทบุรี ดังนี้

1.1 ควรวางนโยบายพัฒนาผู้บริหารผู้ได้บังคับบัญชาที่ยังมีประสบการณ์น้อยให้บริหารงานโดยใช้หลักคำสอนของศาสนาอิสลามมาประยุกต์ใช้ให้มากขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรให้มีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางศาสนาอิสลามหรือจัดกิจกรรมเข้าค่ายอบรมศาสนาธรรม

1.3 กระทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมให้ผู้บริหารโรงเรียนได้รับการพัฒนาตนเองให้มีความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมของอิสลามพร้อมทั้งได้มีการปฏิบัติจริงด้านครองตน ครองคน และครองงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร และนนทบุรี

2.2 ควรศึกษาประโยชน์ที่ได้รับจากการบริหารตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสังกัดอื่น ๆ

2.3 ควรศึกษาการเปรียบเทียบการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานคร และนนทบุรีกับโรงเรียนมัธยมศึกษาของรัฐบาล

2.4 ควรศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคของการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในกรุงเทพมหานครและนนทบุรี ซึ่งจะทำให้ทราบถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ปัญหา และอุปสรรค เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข

2.5 ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการบริหารตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการบริหารตามหลักอิสลามโดยใช้แบบสอบถามเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาในรูปแบบอื่น เช่น การสัมภาษณ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550-2554). กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักกิจการนักเรียน นักศึกษา และกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- เจริญ อภิไชย. (2551). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต่อการส่งเสริมการนำแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอแม่ฟ้าหลวงและอำเภอแม่สายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ปริยานุช พิบูลสรารุ. (2539). โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. (อัดสำเนา).
- _____. (2550). การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. เอกสารประกอบการอบรมสัมมนาการพัฒนาผู้นำตามรอยพระราชดำริสปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- _____. (2550). “เศรษฐกิจพอเพียงกับการศึกษา” การพัฒนาเทคนิคการศึกษา. ,20 (64), (3-14).
- _____. (2551). โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- มนูญ มุกข์ประดิษฐ์. (2547). การวิเคราะห์ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอันเนื่องมาจากพระราชดำริกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช). ยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ : สืบค้นเมื่อ มกราคม 2555, สืบค้นได้จาก <http://www.nesdb.go.th/Portals/0/home/interest/kyo/data4-1>
- สุนัย เศรษฐบุญสร้าง. (2549). 7 ขั้นตอนของการประพฤติปฏิบัติสู่วิถีเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : ฐานรวมห่อ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). การขับเคลื่อนนโยบาย สพฐ. ปี 2550-2551. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.

อาลี เสือสมิง. (2555). **อิสลามกับเศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2556, สืบค้นได้จาก [http://www. Alisuasaming.com/main/index.php/economic-islam](http://www.Alisuasaming.com/main/index.php/economic-islam).

_____. (2555). **เศรษฐกิจพอเพียงตามสุนนะห์ของท่านรอซูล ซ.ล.** สืบค้นเมื่อ 25 สิงหาคม 2556. สืบค้นได้จาก [http://www. alisuasaming.com/main/index.php/economic-islam](http://www.alisuasaming.com/main/index.php/economic-islam)

Good, C. V. (1973). **Dictionary of education**. 3rded. New York : McGraew-Hill Book.